

Letna plača 2 gold.
Družveniki dobivajo
list brezplačno.

Delaj, nabiraj, pomnožuj.

Učitelji, dijaki in
nepremožni kmetovalci
plačujejo le po 1 glđ.

SLOVENSKA ČEBELA.

Družbeni list za prijatelje čebelarstva
po Kranjskem, Štajarskem, Koroškem in Primorskem.

Obseg: Kratko poročilo o 25. občnem zboru avstrijsko-nemških čebelarjev v Kolinu. (Dalje.) — Dopisi. — Méd — zdravilo.

Kratko poročilo o 25. občnem zboru avstrijsko-nemških čebelarjev v Kolinu.

(Dalje.)

Naj lepše, kar sem kje do zdaj vidil, je vožnja po Reni od Majnca do Koblenca. Človek mora lepoto kraja le viditi in občudovati, popisati jo ni mogoče. Mislite si široko strugo, kodar Rena teče. Obrežje je skozi in skozi, kakih pet ur vožnje na parobrodu, obrobjeno z nizkimi griči in hribci, ki so do verha s trto obsajeni. Na obeh straneh so kakor v predorih gričev vasi, trgi in mesta, pa drug za drugim kmalo na desni, kmalo na levi strani, mnogokrat pa na obeh. Na vrhuncih gričev so gradovi, kmalo obljudeni kmalo podertine, pa krasno ležeči, eden bolj kot drugi.

Od Koblenca smo se zopet po železnici peljali do Kolina, kamor smo dospeli 28. avgusta, tedaj v saboto večer.

Kolin, nemški Köln am Rhein, kaki prečudni spomini se vzbujajo že pri imenovanji tega mesta! Kako zgodovino ima že za seboj! Mesto, nekako toliko staro kakor keršanstvo, šteje dandanes 135 tisoč prebivalcev, veči del vnetih katoličanov in je močna terdnjava s sedem tisoč mož posadke. Ima tri gimnazije in čez 30 velikih in lepih cerkev, med kterimi so naj imenitniše: Marija na Kapitolu, sv. Gerzona, sv. Uršule, sv. apostelnov, sv. Martina, sv. Petra, sv. Andreja i. dr.

Stolna cerkev, kjer se shranjujejo svetinje sv. treh kraljev in veliko drugih svetinj, je res tako prečudno delo, da dalje ko ga človek ogleduje, bolj ga mora občudovati. Delalo se je samo za prenovljenje in izvršenje pomankljivega 38 let (od l. 1842 do letos) z vso prid-

nostjo, bolj po malem se je pa že l. 1823 začelo delati in delalo neprenehoma. Le pruska vlada je na leto dajala podpore 300 tisoč mark, do letos neki 12 milijonov mark. Drugi doneski so znašali čez 14 milijonov. Vse delo je neki stalo čez 44 milijonov mark.

Dostavljam le še razmere velikosti: Cerkev je zidana v podobi križa ter ima pet ladij po dolgem, tri po čez. Dolga je 135 mtr., v poprečnih ladijah 86 mtr., sicer pa znaša širokost 61 mtr. Visoka je 50 mtr., stolpa pa 156 mtr. (520' ali $87\frac{2}{3}^{\circ}$). Veliki zvon iz brona pribojvanih francozkih kanonov tehta 500 centov, ter potrebuje 16 oseb, da zvonijo; drugi zvon ima 224 centov in tretji 120 centov, tedaj jako čedni zvončki. V cerkvi je 56 mogočnih stebrov, ki stoje 15 mtr. drug od drugega. Ko človek v cerkev stopi, vidi le gojzd stebrovja; naj bližnji so viditi neznanski velikani in res merijo v okrožji (so pa sicer štirivogalni) po 32'; ko pa človek cerkev dalje ogleduje postajajo če dalje manjši in so na zadnje ravno pravišni. Prostora je v cerkvi za 30.000 ljudi; tedaj ravno za vso Ljubljano, pa še nekaj malih mest za nameček. Veči so le: sv. Petra v Rimu (za 54.000), stolnica v Milanu (za 43.000) in Petra in Pavla v Rimu (za 32.000). Podob svetnikov in angelov, vse mojstersko izdelanih, je brezbrojno (pa vendar nekaj manj, kakor v nebesih). Svetinje se v zakladnici shranjujejo: sv. treh kraljev, sv. Križa, ud verige sv. Petra, sv. Uršule in še mnogo drugih. „Resnično, tú je svet kraj.“

Daljšega popisovanja cerkve me morajo čitatelji pa že oprostiti, ker vse to se mora le viditi in občudovati, kaj človeški um izvrši — dostojno popisati je nemogoče.

Naj konečno potopisa še dostavljam, de sem šel gredoč tudi razstavo v Düsseldorf pogledati, dasiravno sem že pred tednom Dunajsko vidil. Velika in lepa se mi je zdela Dunajska obrtniška razstava, ali ta jo je vendar dalječ prekosila. Pripovedovali so nam, da razstavní ograjeni prostor meri 86 oralov. V glavnem poslopji je bilo na desnem in na levem in od vsih strani toliko velikanskih dvoran in sob, da v enem dnevu ne vém, da bi jih kdo vse obiskal in jih mnogo ne zgrešil. Vsi brezštevilni stroji od naj manjše šivalnice do naj večih za železnice, rudnike, i. dr., so bili vedno v delalnosti. Da to stane na milijone, si je lahko misliti in vendar so obiskovalci v treh mesecih vse osnovalne stroške plačali, dasiravno ni oseba več kakor 40 soldov plačala. Obiskovalcev pa, se vé da je bilo mnogo; iz vseh delov sveta se je tú navadno shajalo po 30 do 40, celo tudi do 50 tisoč na dan.

Za poštene katoličane, kar so naši „Slovenci“ sploh — gotovo tudi naši udje čebelarji — je posebno imenitno mesto Cahen, Porečice (nemški Aachen), skrajno mesto Nemčije proti belgijanski in holandski meji. Tú je naj rajše bival prvi rimsko-nemški cesar Karol Veliki, posebni varuh in dobrotnik rimske stolice in katoliške cerkve spoh.

Mesto je silno staro, ima kakih 80 tisoč prebivalcev, široke ulice in mnogo novih poslopij. Bili so rimsko-nemški cesarji skozi stoletja tú kronani in sicer 37 cesarjev v 700 letih. Kaj lepa in velika je dvorana mestne hiše, v kateri so se slovesnosti po kronanji v cerkvi vršile. Dvorana je 50 mtr. dolga in 19 široka; strop ali obok sloni na štirih velikanskih stebrih. Prav lepih zgodovinskih slik, zlasti Rudolfa Habsburškega i. dr., je mnogo po stenah, tako da je skoraj cela zgodovina srednjega veka tú naslikana.

Glavna cerkev ima posebno podobo, kakoršnje še nisem vidil; skoraj je viditi, kakor bi bila zidana v tri nadstropja. Spodaj je voglato-okrogla. Kupla sloni na 8 mogočnih stebrih. V prvem nadstropji se lahko gre okrog in okrog kuple in zadnji oddelk kuple spet na 8 drugih kamnitnih stebrih sloni, ki so posebne lepote. Francozi so bili dva odnesli, nadomestiti jih je dal umerli pruski kralj; pa da si so lepi in so gotovo naj lepše iskali, prvotnih v dragocenosti in lepoti nikakor ne dosegajo. Tú gori se shranuje dragoceni marmorni stol, na katerem je Karol Veliki po svoji smrti v raki pod kuplo 350 l. počival. Pri enih vratih toči volkulja prav bistro studenčnino. Stara pravlica pripoveduje, da pri zidanji cerkve je tudi satan pomagal, in je šlo delo jako hitro spod rok. Zato si je bil prvo živo stvar za plačo izvolil, ter mislil tako dušo vloviti, pa okanili so ga bili ter neko volkuljo prvo v cerkev zapodili. Godrnjaje je odlazil žugajoč, da se bode maševal. In glej, v sredi mesta izbruhne žveplen vrelec in nekoliko dalje trije vroči studenci.

(Dalje prih.)

Dopisi.

Iz Št. Jurja na južni železnici. „Muha ne da kruha“ smemo letos čebelarji po pravici reči. Leto je bilo pri nas deževno in mrzlo. Cvetje, kar ga je mrzaz in toča pustila, je le malo strdelo in tako se je brezskrbnim čebelarjem zgodilo, da so jim koncem aprila čebele gladu umirale, če jih niso pitali. Rojev je bilo letos k največi sreči malo. Izrojenci so skoraj vsi oslabei, mnogi pa tudi matico o prašnji zgubili ter končali.

Zgodnja ajda je lepo cvetela, drugo pa je večinoma zèl zadušila. Le tretjinka cvetja je prišlo čebelam v prid. Ko sem se sprehajal po polji, sem se čudil pridnim živalicam, ker so tako marljivo nabirale strd na dišeči ajdi, a nada mi je zginila, ko sem panje pregledoval. Vsa marljivost ni nič pomagala, satovje je bilo le zmirom suho. To ti bode hudo leto, sem si mislil, ker vse nič ne zda — in prišlo je tako. Kmalu je bilo vse berje konec. Dež in hladen veter sta se

vedno vrstila, vsled tega pa je sadje in grozdje ostalo kislo, kakor obraz čebelarjev. Panji imajo od 12—23 kg. teže z lesom vred. Tu je bilo treba združevati in srečen je, kdor ima še kaj stare masti! — Kako so le delali tisti, ki še čebelarijo po starem kopitu? Znabiti spravi letošnje leto katerega k pameti, a spomlad se bode še le učil. Pri nas je prišel marsikteri skoraj da čisto ob čebele — pa kje smo še? Marsikteri čebelar je hranil pri nas panje, ki imajo komaj do 4 kg. medú. Kako bodo sirote prezimile? Méd s satovjem (zmečkan, kakor kmetje znajo) se je tu na sejmu prodajal kg. po 18 kr., vosek pa po 30 kr. Po pravici so čebelarji popraševali, zakaj da letos méd dražji ni — in jaz sem jim to kupčevalčevo zvijačo tako tolmačil: „Da bi ga nobeden letos ne prodal, ker ga tako za ostale čebele dosti ne bo, ter da bi vas še drugo leto lahko ciganil. Bog pomagaj!

Kako ceno ima vaš méd?

Méd — zdravilo.

Méd je dobro zdravilo, kadar na rokah koža razpoka. Vzemi medú ter ga s surovim maslom dobro vmesi (namesto masla se zná tudi glicerín vzeti) ter razpokline večkrat s tem maži. V kratkem času se kaže zboljšanje ter sledí ozdravljenje.

* * *

Potovaje po Nemškem sem čul, da tam marsikje pri grlobolu, bolj ali manj nevarnem navadno med rabijo. Tudi Dunajski „Bienen-vater“ pripoveduje o dveh posebnih primerljajih, o katerih so vsa znamenja kazale na hudo in nalezljivo bolezen, „difteritis“ imenovano. Naglo so strli za kavno žličico smodnika, ga vmesili v dobro žlico medú ter bolnikama dajali. Se vé, da tudi niso zamudili zdravnika poklicati, pa ta je v obeh primerljajih izrekel, da naj hujša nevarnost je minila ter je srečen izid medu pripisoval.

Enako mi je pripovedoval nek gospod z Gorenjskega, da ljudje pri grlobolu sploh rabijo méd z dobrim vspehom. Lek ni drag, tedaj naj se v enakih primerljajih poskuša. Se vé ter umé samo po sebi, da zdravniška pomoč naj se zato ne zanemarja; saj je dobro, da je le kaj pri rokah, preden zdravnik pride, zlasti pa po deželi, kjer se s potom sem ter tje zamudi po pol dné, tudi lahko mogoče, da celi dan, n. pr. naj bi zdravnika domá ne bilo, ali kakor si bodi.